

2025-06-16

Infoklass: 1

Diarienummer:
KFM 6842-2025

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L7@regeringskansliet.se

Skärpta och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd (SOU 2025:33)

Ju2025/00812

Kronofogdemyndigheten (Kronofogden), som redan i dag lämnar skulduppgifter till Migrationsverket, avstyrker förslaget om att Kronofogden ska omfattas av en generell uppgiftsskyldighet (avsnitt 10.10.4).

I övrigt har Kronofogden inga synpunkter mot förslagen i betänkandet förutom att myndigheten inte delar utredningens bedömning att kostnaderna ryms inom befintliga budgetramar (avsnitt 13.3.3)

Avsnitt 10.10.4 Aktörer som ska omfattas av uppgiftsskyldigheten
Som framgår av betänkandet föreslås att begreppet vandel ska definieras i utlänningslagen som ett krav på att en person lever på ett hederligt och skötsamt sätt, och därmed följer gällande författningar samt i Sverige tillämpbara avgöranden och andra beslut av domstolar och myndigheter. Bristande vandel kan exempelvis röra sig om klara fall av ovilja att betala sina skulder (s. 299).

De uppgifter som Migrationsverket kommer att behöva från Kronofogden i vandelsprövningarna är alltså i huvudsak uppgifter om utlänningens skulder och skuldförhållanden. Kronofogden har inga invändningar mot att lämna ut sådana uppgifter för att Migrationsverket ska kunna utföra vandelsprövningar.

Kronofogden vill dock, som myndigheten tidigare har påpekat i andra sammanhang (se exempelvis KFM 11821–2020), framhålla att Migrationsverket redan idag har elektronisk tillgång till relevanta uppgifter hos Kronofogden genom en s.k. skuldutdragstjänst. I tjänsten finns bl.a. uppgifter om aktuella och historiska skulder, beslut om löneutmätning, beslut om skuldsanering m.m.

Migrationsverket kan således, utan hinder av sekretess, redan idag kontrollera om en utlänning har skulder och uppvisar en ovilja att göra rätt för sig. Det beror på att skulduppgifter som huvudregel är offentliga uppgifter hos Kronofogden.

Den sekretess som kan vara tillämplig hos Kronofogden för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden i utsöknings- och indrivningsdatabasen framgår av 34 kap. 1–3 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Bestämmelserna finns till för att skydda en persons personliga integritet i situationer när denne förekommer i utsökningsdatabasen men i övrigt har skött sina ekonomiska förhållanden. Det kan exempelvis röra sig om en privatperson som reglerat sina skulder i allmänna mål innan Kronofogden påbörjat sina verkställighetsåtgärder eller uppgifter i avslutade mål där inga ytterligare ansökningar om verkställighet inkommer mot gäldenären under en tvåårsperiod (jfr 2016/17:105 s. 11–15 och prop. 2000/01:33 s. 185–194). Ett typexempel är när någon missar att betala en avgift för trängselskatt men därefter gör rätt för sig när Kronofogden aviserar personen om skulden. I dessa fall har lagstiftaren ansett att förekomsten av en reglerad skuld i utsökningsdatabasen inte per automatik ska generera tecken på ekonomisk misskötsamhet hos personen i fråga. Några överväganden om varför Migrationsverket skulle ha behov av nämnda sekretessreglerade skulduppgifter finns inte i betänkandet.

I Kronofogdens verksamhet förekommer i övrigt integritetskänsliga uppgifter som inte är nödvändiga för vandelsprövningar. Betänkandet innehåller dock inga överväganden kring behovet av sådana uppgifter. Tvärtom konstaterar utredningen att den kartläggning som gjorts, inte har identifierat några tydliga rättsliga hinder mot ett ökat utlämnande av uppgifter mellan myndigheterna. Betänkandets bedömning vilar snarare på ett önskemål om enhetlig reglering mellan Migrationsverket och de uppgiftslämnande myndigheterna (s. 556–557).

Kronofogden kan inte se några bärande skäl för att lagstifta om en generell uppgiftsskyldighet till Migrationsverket när ett sådant behov saknas. En generell uppgiftsskyldighet ökar snarare riskerna för omotiverade integritetsintrång för de enskilda genom överföring av uppgifter som saknar betydelse för Migrationsverkets vandelsprövningar.

Härtill bör tilläggas att Kronofogden genom sina elektroniska tjänster också försörjer ett flertal andra statliga myndigheter med skulduppgifter som ligger till grund för kontroll och tillsyn. Att Migrationsverket i samband med vandelsprövningar skulle få ett annat underlag än övriga myndigheter

kan riskera att leda till en oenhetlig bild kring betalningsvilja och betalningsförmåga.

Kronofogden avstyrker därför förslaget om att Kronofogden ska omfattas av en generell uppgiftsskyldighet.

13.3.3 Kostnader för de utlämnande myndigheterna

Kronofogden delar inte utredningens bedömning att kostnaderna bör kunna rymmas inom befintliga budgetramar. Om Kronofogden ska lämna ytterligare uppgifter till Migrationsverket än vad som sker i dag krävs utveckling av en ny informationstjänst. Utveckling av sådan tjänst bedöms kosta ca 2 miljoner kr om uppgiftsutlämnandet sker på motsvarande sätt som den tjänst som myndigheten tillhandahåller i dag.

Det här beslutet har fattats av rikskronofogde Fredrik Rosengren.

Verksjurist Lovisa Forsblad har föredragit ärendet. I den slutliga handläggningen har även biträdande rikskronofogde tillika tf. rättschef Cecilia Hegethorn Mogensen, verksamhetsdirektör verkställighet Mats Bengtsson, verksamhetsdirektör krav och betalning Tomas Höglund, verksamhetsdirektör överskudsättning Kristin Alm, hr-direktör Maria Johansson, verksamhetsstödsdirektör Marie Olausson, kommunikationsdirektör Pernilla Gyllner och it-direktör Annika Steffner deltagit.

Beslutet har godkänts digitalt och saknar därför underskrift.